

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an . . . . . 160 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei
Pe jumătate de an . . . . . 80 *		
Pe un pătrar de an . . . . . 40 *		
Un număr . . . . . 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an . . . . . 260 Lei.		

La trecutul diecezei Caransebeșului.

De: **Dr. Ștefan Pop**

(Continuare)

Unii îl țin de un mare european român, în secolul al 18-lea. Alții, că n'a fost un simplu compilator! Studiile mai nouă și lucrarea lui Rusia, Mongolia, China a ată adevă, cât de bogată și de **originală** a fost pentru acea vreme contribuția științifică a arbitrilor român, pentru derimarea îndoelilor teologice dintre francezii calvini și ianzeniști.

Amintesc aici și de două apretieri române mai nouă, referitoare la polihistoric român și ascuțitul teolog, care era Milescu!

Petra Petrescu H.³²⁾ zice, că străinii considerau în Milescu pe unul din cei dintâi erudiți ai timpului.

Iară Ion Simionescu spune, că ivățații din Apus, moderni și contemporani, îi aduc Milescului elogioase aprecieri. Prin cunoștințele și vasta lui activitate era socotit o personalitate unică, în Europa secolului al 18-lea³³⁾.

32) In rev. „Transilvania”, Sibiu LVII, pag. 656—658.

33) In rev. „Viața Românească”, Iași an. XVIII, vol. LXVI 119—132.

Cei mai noi cari se preocupă de Milescu, se pot vedea în rev. „Daco-romania”, Cluj an. V (1929) pag. 861 și 674—677. Apoi rev. „Anuarul Inst. de Istorie Națională”, Cluj III (1926) pag. 181—254. Const. *Erbiceanu* în Anal. Acad. Române, București tom XXIV 1902, pag. 147 (2) și urmât. Apoi în general despre bibliografia lui Milescu a se vedea Gh. *Adamescu*. Contrib. la bibliografia Românească. București 1923, v. II, pag. 30—31 și vol. III din 1928, pag. 24—25. Gh. *Cardaș*. Pagini de istorie literară românească. Arad 1927, vol. I, pag. 162—171. Gh. *Giurescu*, în Anal. Acad. Române, istor. ser. III, tom VII. Memor. 7, pag. 231—283. *Hajdeu*, rev. „Columna lui Traian”. București, 1892, pag. 274 și *Idem* „Satirul”, București 1866, nr. 12—14. Dr. *Barbul Jenő*, A román történetírás 1820-ig. Budapest 1912, pag. 20—22.

Aflu a reliefa, că și patriarhul Ierusalimului Dosoftei, care a petrecut ca mulți alții de aceștia, mai toată viața sa la curțile voievozilor noștri și până la o vreme porunca Brâncoveanului, ca la el acasă în metoacele Asiei, zice acesta, ținând sinodul vestit din Vitleem la 1672 a dat largă desbatere întrebărilor despre: reala prezență a lui Dumnezeu în stântul sacrament al Cuminecăturii și despre transubstanțierea esenții pâinei și a vinului, tocmai în vederea recercărilor insistente ale catolicilor și ianzeniștilor francezi; străntorați pe toate liniile, de hugenoții desperați și violenți.

Cum, cum nu, destul și bine, că la adunarea laudată a luat parte și un român, iscăbindu-i decretările. În timpul mai nou a descoperit aceasta regretatul cărturar și elenist profesorul de dreptul bisericesc la facultatea teologică Constantin Erbiceanu din Bucurști. Iată parafa, pe care o avem cu toate celealalte în o reproducere facsimilată: „*Protosinghelul Ungrovlahiei Grigorie, preot, mărturisesc, că aceasta este credința noastră catolică (universală) și a bisericii de Răsărit*”³⁴⁾.

Nu se ține de teza de care ne preocupăm, adevă de istoria ierarhiei bănățene, de a vorbi și despre întrebări transcendentali, ca bunăoară „*Transubstanțierea*”, euharistică! Dar în considerarea, că un laic compatriot de al nostru, în secolul al 17, luminează apusul, despre mentalitatea ortodoxilor orientali, deci și a românilor, privitor de acest articol gingaș al

34) Rev. „Biserica Ort. Română”. București XXXV (1911) pag. 129.

legii evanghelice, și acest român, apoi e prieten cu emeritatului episcop Daniil al Făgărașului și Strehaiei, cu care ne ocupăm aici și alături de care a lucrat pe teren cultural și științific, apoi e prieten cu Paisie Ligaridi, de care am pomenit și cu care ne vom ocupa mai la vale și care a fost de tot ajutorul lui Daniil, la compunerea Pravei maci, așa cred, că nu e fără de folos, deși cevaș cam obositor a face aici un succint excurs, nu speculativ despre noțiunea Transubstanțiatunii, ci numai despre adoptarea acestui termen tehnic în biserica ortodoxă orientală.

Fără îndoială cuvântul e importat din biserica latină. E plâzmut de scolasticii! Prima dată uzază de el la 1100 arhiepiscopul din Tours Hildebert. Sinodul ecumenic latin al XII-lea din Sateran (al 4-lea) la anul 1216 ținut sub Inochentie III, în canonul I îl sancționează.

La noi îl introduce prima dată patriarhul Constantinopolului Ghenadie Școlarul, în Mărturisirea Credinții, ce i-o ceruse la 1454, sultanul Mahomed II.

Mărturisirea Ortodoxă a lui Petru Movilă aprobată în 1642, în sinodul din Iași, continuă a se folosi de acest cuvânt la locurile potrivite în întrebările 56 și 107.

La sinodul din 1672 din Ierusalim, (Vitleem) patriarhul Dosoftei, după lungi și aprinse discuții, înarticulează expresiunea transubstanțiatunii, *μετεσώσις*, în punct 17 al decretelor sinodali.

(Urmează)

Cuvinte din sfânta scriptură.

Lumina dreptilor e pururea, iară lumina necredincioșilor să va stânge; sufletele viclene rătăcesc întru păcate, iară dreptii să miluesc.

Prov. c. 13, v. 9.

*

Averea adunată cu fărădelege să va înpuțina, iară celui ce-și strânge cu credință, să va înmulți.

Prov. c. 13, v. 11.

*

Mamele sunt adevărate mame nu numai dând naștere copiilor lor, ci mai ales dându-le bună creștere.

Prov. c. 12, v. 7.

Din trecutul nostru.

de: Dr. Dimitrie Cioloca.

(Continuare)

O întru ce felu de frumoasă, întru ce felu de norocoasă, și întru ce felu de primejdioasă vrastă vă găsiți voi; pre obrazurile vostre strălucește încă vâpăiala sănătății, întru vânele vostre cu viață se înalță sângele cel tinăr carele vă înviază ochii voștri, și toate câte sunt împrejurul vostru ca zorile strălucesc. Tânguirea și asupritoarea grijă încă e ne cunoscută inimilor vostre! Veselia și bucuria pretutindenea vă petrec. Însă fiți spre pază, ca să nusă întorcă socotința voastră spre ușoară gândire, ca îndrăzneala voastră spre ușoară gândire, ca îndrăzneala voastră să nusă prefacă întru neînfrânare, ca căldura voastră să nusă preînțorcă în păgubitoare și necurată vâpaie: știți că acuma vă găsiți voi pre mai primejdios loc, de unde de o cale sau dreaptă sau strâmbă vise cuvine a vă apuca, uitați-vă una din trânele este lată și priită, și mulți sânt cari umblă pre dânsa; doară nu doriți soția cea veselă și lărmosă a înmulți? Calea cea laltă se vede pustie a fi și petroasă; privirea ei poate că vă va înfiora? O pentru dragostea cea mare care am cătră voi, vă rog și vă jur nu vă înșelareți la alegerea căilor acestora, ci întrați, întrați în Casa Domnului, întrați în lăcașul cel sfânt, și vă învățați de calea cea bună a vă apuca. Până acuma vau păstrat părinții cei iubiți de toate cursăle lumii cei păcătoase, însă acuma nu pot mai mult: din prunci vași, făcut feciorii și junii, din prunce ați trecut în starea featelor și a fecioarelor, pentru care crescătoriu nu e mai mult cuvincios: voi sâmțiți poteri ceale dinlountru ale vostre, și cu mintea cea desvăluitoare, că nună estă de lipsă sfățuirea și învățatura străină. Însă vai! de câte ori înving slăbiciunile și mintea cea mai coaptă. Acestea cresc și vă mână acolo unde voi nu doriți, apoi atuncia cine vă va mântui de tirănia pohtelor și a slăbiciunii? Întrați deci, întrați în Casa Domnului! Căci în sânul bisericii lui Hristos veți găsi voi, libertatea și dorita scutire.

O! iubită tinerime! cât de frumoasă e vrăsta voastră, cu atâta mai primejdiosă mise pare ați starea voastră; din toate părți cu înfricoșate clanțuri încunjurați sânteti, la fiește care paș vă vine nevinovăția și virtutea voastră în primejdie; aicia vă invită dulcele spre desfrânare; acolo vă trage deșarta gândire spre stricarea sâmtirilor; aicia prin urâte pilde vise îmbulzește inima a urma păcatului celui împodobit; iară acolo linguștoriu înșelătoriu vă implătește inima cea tinără și năisucită în chiline cursă, din care anevoie să poate scăpa. Însă vai și amar! deacă ați căzut odată, deacă ați pierdut liniștea cugetului și a sufletului vostru; pentru aceea păziți-vă de căderea aceasta, păziți-vă de gherăle păcatului, căci

acelea sânt prea cumplite. De a vă scuti de primejdia stăruitoare, altă mijlocire o tubită tinerime nu știu, fără de a vă răcomenda glasul Domnului, și cu dânsul a striga: întrați, întrați în casa Domnului; în sânul ei sântefi născuți, spre nomele ziditorului ei, mântuitorului Hristos vați botezat, lui vați sfințit, lui vați jurat, așa dar de e așa, nu călcareați, ci împliniți jurământul vostru „cum de norocos va fi Domnul tinărul acela care se va ținea de calea ta și va plini cuvântul tău“.

Grijiți-vă deci tinerilor a urma mântuitorului Hristos! mainainte de ce ați început vreun lucru, socotiți sfârșitul lui, apoi nici când nu veți păcătui.

Toată osteneala voastră să se cuprindă întru lucrarea faptelor bune, apoi nici când nu vă veți căii: cuvintele voastre totdeauna să fie îmbinate cu cuvântă, iară umblarea să nu vă fie dezmerdată și necinstă, apoi nici când nu să va răvârșa rușinoasa rușală asupra fețelor voastre, cu un cuvânt ostenițivă fiește care zi cu cinstă a o petrece. Iată vedeți acuma o iubiților mijlocirea cea puternică, care întrând în bisearică o căpătați; primiți și iarăș zic primiți, și pașiți după dânsa ca să nu vă stricați norocirea voastră, ca să nu vă rupeți liniștea voastră, și ca să nu peardeți sufletele voastre.

Dumnezeu cel ce iubește pe tot omul va întări în bine pe celce se păstrează de rău; dar pre celce au lunecat din neiscusintă, întrând în Casa Domnului, iară îi va îndrepta, îi va scoate din cursăle ceale vătămătoare, întru care au fost căzut.

II-lea.

A doa strigare a mântuitorului Hristos sună: întrați în Casa Domnului cei ce vă îndoiți, ca să găsiți liniște sufletelor voastre. Eu sânt încrăzut de neimpăciuirea cugetului vostru, înfricoșată este aceia, căci au purces din scobiturile minții voastre, însă știți cum că și credința, ca și mintea are stăpânirea sa.

Spuneți, roguvă, cum poteți avea liniște, tărie, și răvnă spre bine, deacă vă îndoiți de toate, și socotiți că întru aceia slava mai mare că cuprinde, o nebunilor, cine știe ce felu de minuni, și ce felu de puternice Duhuri vă gândiți voi a fi, când voi îndrăzniți a vă îndoi de ființa lui Dumnezeu! Însă eu vă întrăb: ce ar fi lumea fără ziditoriu? O casă fără meșter, o grădină care pre sine sau zidit, întru care pomii pre sine însuși în rând sau pus, și neorânduite căi au închipuit! O, voi umblați întru o casă și grădină cu înstrâmtorat piept ca și bolarii cei ce nu știu propusele lorș propunerii ale deslega. Voi vă îndoiți de bunătatea și înțelepciunea lui Dumnezeu. Însă spuneți puteți-vă bucura, când visă răspunde că sântefi asămenea unui glob, care după oreși care urzire sau încolo sau încoacea să aruncă! Dară nu reați mai voi subț îndreptarea a unui prea înțelept și iubit tată de cât sub asprimea unui cumplit Tiran

fi. Vai vă îndoiți de vecinica viață carea după moarte are aurma; însă ce vați câștigat prin aceia? poate vă îndestula inimile voastre gândul acela, cumcă omul cu nimic mai bun estă de cât un taur, — de cât o pasăre; cum că cu moartea toate nisă săvârșesc. O eșțiilor din minte, cum de cumplită și înșălătoare vă estă îndoiiala voastră, voi înșivă sântefi ne prietânii voștrii. Să nu gândească oreș cineva, cum că aș dorii eu toată îndoiiala arădica, o nu. Sânt buni, sânt cinstiți îndoituri, cari îndoindușă să luptă după adevăr; însă ajungând (sic) pre acestu, nu închid ochii săi, ci sfințindușă lui, să bucură că lisau șters ceața neștiinții cu carea încunjurați au fost. Iară la întâmplarea aceia deacă nu pot ajunge adâncul propunerii sale, pe cunoscut cu aplecăciune, cum că toată știința omenească, hotarele sale are, preste care a trece nu poate, ispitind deci și nepotând ajunge adâncimea științii cei Dumnezești, scăparea sa cătră credință o ia. Cu aceia deplinește goliciunile minții sale, și acolo găsăște dânsul mângătoarele adevăruri, ca în veac să se vesălească.

Pentru aceia, întrați, o întrați voi cei ce vă îndoiți în Casa Domnului, întrați și auziți glasul cel mângăitoriu: Este un Dumnezeu carele toate vede. Necunoscut voi fi eu lumii, înainte stătătorii mei cu vedere mă vor trece și cei ce mă încunjură pre mine cu nemulțămire mă voi cinsti; însă El, El mă cunoaște pre mine, și văzândumă dânsul, întaină în va răsplăti aieve. Iată vedeți din cuvintele acestea, câtă mângăere nisă dă la toate valurile și potrivnice urziri ale lumii. Să întrăm deci în Casa Domnului și aducându-ne de credința, tămăul cel ne clătit al mântuirii noastre, să ne deplinim goliciunea minții și cunoștinții noastre, căci aceia estă plăcut înainte atotputernicului Dumnezeu.

(Urmează)

Criticele neîntemeiate ale Raționaliștilor.

De: Prof. C. Rudnean.

E vorba de o seamă de oameni învățați, cari să străduesc ca să arate originile Creștinismului, aducând o serie de argumente în favoarea unei teze psihologice, sau naturaliste — pline de deducții și atât de slab formulate încât într'adevăr și bunul simț al celui mai umil creștin, poate să le spulbere, așa după cum se spulberă toate calomniile în fața adevărului.

Veacul nostru plin de creștinism trebuie să lupte mai multă vreme cu ideile atâtor vrăjmași ai creștinilor, cum sunt atei, naturaliștii îmbibați de

panteism, materialistii, nihilistii și sectarii vremurilor noastre.

E grea lupta pe care Biserica lui Christos trebuie să ducă prin acei falnici apărători ai Ei, cari cu toate greutatea vieții, nu-și uită de *datoria lor creștinească*.

Mă gândesc la atâția raționaliști cari au căutat să explice religia creștină luând ca bază, fie religia babilonică, budhismul, mithraismul sau hellenismul.

Astfel *Iulius Gril* și *Cumont**) au văzut prototipul religiei creștine și a vieții lui Iisus Christos în parsism sau în misterele lui Mithras, aceluși zeu al Soarelui, care a început să se răspândească cu repeziciune deosebită și în Roma veche. Alții, entuziasmați de lumea hellenică, de mediu grecesc, de formele și filosofia greacă, au formulat următoarele deducții: „*Filosofia greacă a preparat drumul pozitiv al creștinismului*“ ...

„Profețiile iudaice și gnosa rabbinică orientală, și filosofia greacă îmbinate, ne-au dat imaginea lui Iisus Christos, care se găsește în Noul Testament. „Sub influența filosofiei grecești, evangheliile s'au transformat într'un sistem filosofic bine pronunțat, și sub o formă bine întocmită a putut susține lupta cu hellenismul“**).

De talia acestora e și *Alfred Loisy*, șeful modernismului în Franța. Ocupă catedra de istoria religiilor „*la college de France*“. Are nenumărate studii, în anul 1930, a apărut în a 2-a ed. „*Les mystères païens et le mystère chrétien*“. (*Misterele păgâne și misterul creștin*). În această carte de 349 pag. Loisy, se ocupă cu misterele păgâne pe baza cercetărilor istorice, arheologice și filologice — despre Dionysos și Orpheu, misterele din Eleusis, Cybelle și Attis, Isis și Osiris, Mithras, iar dela pag. 199 până la sfârșit are 4 capitole unde vorbește despre creștinism: Iisus Christos, „*evangelia lui Pavel*“, *inițieri creștine etc.*...

În primele capitole ale cărții sale aduce prețioase informații în ceea ce privește istoria

religiilor, are o temeinicie deosebită, dar în ultimele capitole *Loisy* și-a dărâmat întreg edificiul clădit anterior. Cine-l va citi pe *Loisy* nu va putea să nu întrevadă câtă slăbiciune și fantezie nu e pusă în acele capitole, nici un sâmbure de adevăr, voește cu orice preț să dovedească absurditatea originii creștinismului în legătură cu acel „soare-zeu“ „*Mithras*“. Citatele folosite nu sunt decât câteva trunchieri din diferitele părți ale Noului Testament, pentru a arăta creștinismul ca o religie eșită din elemente mistice, orientale, iar adevărul învierii Mântuitorului, e prezentat ca un „*mit revelatoric al lui Pavel*“.

Iată profunda greșală a unui om cu multe cunoștințe, dar *prea specializat*, și *prea necredincios*, pentru care religia creștină, nu-i decât o religie orientală, cu multe date mitologice...

„Christosul lui Loisy e „*enigmatic, puțin inteligibil*“. Loisy ca toți exegeții raționaliști, trunchiază cu fantezia și textele evanghelice le fărâmițează în mii de părți și alege numai câteva, după o idee oarecare, care-i convine mai bine. Christosul lui e indescifrabil și vaporos. El vede peste tot în scrierile sinopticilor infiltrațiile păgâne... Creștinismul e anihilat în ochii săi hipercritici... Loisy are o idee fixă și această idee o dezvoltă în întreaga sa descriere despre creștinism: că „Iisus Christos n'ar fi trebuit să predice decât sfârșitul lumii pe care-l credea apropiat“. Hipnotizat de această ipoteză a sa, el nu face altceva decât să aleagă câteva citate dificile pe care le interpretează în mod foarte izolat, sunt comentate și astfel redate în vileag“. Astfel e caracterizat *Loisy* de un critic plin de simțul adevărului creștin. Loisy va rămâne printre raționaliști cu toate cunoștințele lui multiple ce le are în domeniul istoriei religiilor. Creștinismul altfel trebuie cercetat și înțeles, câtă deosebire între el și *Fillion*, *H. Pully*, *Grandmaison*, — de aceea scrierile sale nu pot pătrunde în sufletul creștinului, fiindcă sunt lipsite de acel simț al pietății, fără de care nu poate fi vorba de viață creștină, de interpretare serioasă creștinească.

*) F. Cumont, *Les mystères de Mithra*, 2-e ed. 1902; *Textes et monuments relatifs aux mystères de Mithra* 2 vol. 1894—1901 și *Les religions orientales dans le paganisme romain*, Paris, 1906 etc.

***) *Fillion*: *Les étapes du Rationalisme*, Paris, 1911 pag. 312—13.

Și acum mai mult ca oricând, trebuie date la lumina zilei aceste caracterizări, fiindcă mulți vor fi de aceia cari atrași de mulțimea cunoștințelor și de ipotezele sale seducătoare ar putea foarte ușor aluneca pe această pantă a mitologismului.

Loisy face parte dintre aceia cari au negat Divinitatea lui Iisus Christos, care pretinde să știe mai multe și mai bine ca sfinții părinți, cari au trăit în primele veacuri ale creștinilor. „Să nu ne lăsăm conduși de ideile subiective a lui și interpretările raționaliste și pline de bombasticism, fantezie, de ipoteze gratuite, pentru că el e departe de adevărul creștin“²³).

Adevărul creștin e descris în cuvinte pline de înțeles real și cu toată obiectivitatea de sf. evangheliști iar sf. apostol Pavel a propagat doctrina creștină, prin cuvintele și epistolele ce le-a adresat diferitelor comunități creștine. Aceasta e istoria cea mai obiectivă și cea mai sfântă pentru toți credincioșii — aceia cari se abat nu cunosc *adevărul vieții creștine!*

Ce este un concordat cu Vaticanul?

de **Isaia Suru.**

Și pe timpul lui Inocențiu au fost lupte aprige, dar din acestea papa a eșit deplin învingător. După Inocențiu, luptele, deasemenea sunt multe.

Conflictul care însă face ca puterea pontificală să se prăbușească este cel dintre Filip IV-lea cel frumos regele Franței și papa Bonifaciu al VIII. Cu acest papă „se încheie Evul Mediu universal“²⁵) al scaunului roman. El este făuritorul teoriei cu două săbii „Theoria de duplici gladio“, dar totodată el este acela care începe captivitatea babilonică.

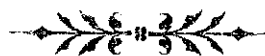
În secolul al XV-lea vine schisma papală, apoi în sec. XVI. reforma, cea mai puternică lovitură dată papalității.²⁶)

Din toate acestea se vede cum din Biserica Romei se făcu o „instituție politico-biseri-

cească, a cărei putere era unica preocupare“²⁷), făcând încălcări, pe drept numite „uzurpări“ ale papilor în drepturile suveranilor“²⁸) numai să izbutească să cucerească puterea spirituală și temporală. Dar împărații se opun revendicându-și dreptul iar papii nu cedează dând astfel naștere la conflicte ce de cele mai multe ori se termină prin concordate.

Această putere pentru care au luptat papii le-a fost atât de scumpă încât chiar după căderea puterii pontificale papii mereu o pretindeau. Ceva mai mult! Încă nici azi n'a pierit! Supremația lumească papii o pretind și astăzi, așa și Leon XIII în *Imortale Dei*, iar Pius X. în alocuțiunea din 9 Noembrie 1903 zice, că el trebuie să „conducă spre ordinea politică și temporală atât obștea întreagă cât... și autoritățile, atât în viața privată cât și în cea publică, atât din punct de vedere social, cât și din punct de vedere politic. Supremului pontifice îi este cu neputință în calitate de propovăduitor al credinței să lase la o parte chestiunile politice“²⁹) ba încă pretinde ca și conștiința, gândul catolicilor, să le fie supus³⁰). Iată că concepția lui Grigore, Inocențiu și Bonifaciu, e apărută și astăzi de Vatican. Și astăzi Vaticanul vrea să-și înfaptuiască pretențiile de demult și „unde pune piciorul vrea să le aibă fiindcă un Ev întreg le-a avut, tot pentru că le-a vroit, și pentru că a luptat să le aibă“³¹). Acest lucru nu-i de puțină însemnătate în ceea ce privește caracterul mai mult de ordin politic al concordatelor și în ceea ce privește interesele statelor³²). Cât s'au depărtat ei dela cuvintele Mântuitorului în numele căruia lucrau „voi toți sunteți frați“³³). Dar să nu uite cuvintele aceluiaș „vai vouă cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că zidiți mormânturile proorocilor și împodobiți gropile dreptilor“³⁴).

(Urmează)

27) W. Guette o. c. p. 282.

28) Klüber. Droit des Gens moderne § 12 după Bompard: Le Pape et le Droit des Gens pag. 31.

29) Citat de I. Mihălescu Bis. O. Iod. Rom. Dec. 1924 p. 730.

30) Idem.

31) Vartolomeu arhiv. pt. Drept. și poli. o. c. p. 112.

32) Rezultat al conflictelor ce au rezultat din cauza acestor tendințe și încă a altor cauze a fost — pe lângă schisma din 1054 — și desbinarea dela 1517 iar astăzi despărțirea a unei părți a lumii catolice de Vatican. Iată cum Vaticanul a fost și continuă să fie încă piatra de scandal.

33) Mat. 23, 8.

34) (Impodobesc groapa, mormântul, Sfântului Petru). Mat. 23, 29.

23) V. C. Rudnean: Divinitatea lui Iisus Christos. Caransebeș, pag. 17—18.

25) R. Cândea o. c. p. 32.

26) Șefia statelor pontificale și-au păstrat-o însă până la 1870.

Purtarea Crucii.

„Cela ce voiește să vină după mine, să se lepede de sine și să-și ia crucea sa și să-mi urmeze mie”. (Marcu 8, 34.)

a) Iisus ne chiamă. El vrea să mergem după el, să luăm crucea și să-i urmăm. Mă întreb: vrea el în adevăr să mergem cu el? Întreb aceasta, fiindcă văd cât de mult iubește singurătatea. În lume el a venit singur, a venit într-o noapte liniștită; a umblat singur, nimeni n'a cunoscut adâncimile sufletului lui; singur și-a dus crucea pe Golgota; în singurătate a înviat, s'a pogorât la iad, s'a înălțat la cer. Dar și trebuia să facă singur aceste mari căi, căci căile sufletelor mari sunt doar căile singurătății. Cine ar putea să le înțeleagă? Dar și căile sufletești ale vieții noastre sunt solitare. Alții pot să mă iubească, să mă ajute, să mă îmbărbăteze, dar în lumea, în prăpăstiile sau în pustii conștiinței mele rămâne să umblu singur. Singur Dumnezeu, pe care-l văd în fundul sufletului meu, prin care și eu însumi sunt, singur el mă însoțește; el este sufletul sufletului meu; el întru mine și eu întru el! Întru el trebuie să mă adâncesc, ca să pot înainta; întru el să cresc, ca să pot să mă dezvolt; să iau întru mine puterea și harul lui, ca să duc o viață dumnezească. Da, încoaci, pe această cale singuratică, spre această adâncime ne chiamă Domnul. Aici să te renaști, aici să păfimesți moartea pe cruce, aici să te pogori la iad îngrijorat de mântuirea sufletului tău; aici să te scoli din morți; aici să te înalți la cer. Domnul meu și Dumnezeuul meu, tu, viața mea adâncă, plină de putere și de slavă! Dumnezeul meu, tu, toate ale mele!

b) Dar sunt și grozave adâncimile acestea din lăuntru nostru. E așa de mare taina vieții, de n'o putem purta și ne cuprinde o adâncă neîncredere, mai ales dacă privim rătăcirile și anormitățile sufletelor. Adâncimile vieții sunt pline de amăgirile subiectivismului. Prin urmare avem trebuință de o îndrumare din afară de noi, îndrumare, care să ni înfățișeze viața dumnezească într-o ediție obiectivă și aceasta este pilda, sentimentul, sufletul, plăcuta dispoziție, pasiunea, intimitatea, rugăciunea, cuvântul, vorbirea, dorințele, luptele... lui Christos. Iată, modelul vieții dumnezeiești. Vino, urmează-mi pe căile, pe urmele acestora. Dacă nu ți-aș arăta cu viața cea dulce și puternică întru Dumnezeu, te-ai pierde în intuiții pasive, sau în brutalități dionysiace; n'ai înțelege precis viața cea întru Dumnezeu. În preajma

acestei probleme vi se prăbușesc filozofii și pier ca muștele, prometeii înnebunesc, donjuanii putrezesc, dar viața nu vă vor învăța. Eu sunt dătătorul și ziditorul vieții; eu am pus întru voi și idealul: pe Christos. El este prin naștere mijlocitorul vostru: frumsețea slavei, întruparea vieții dumnezeiești. O, Iisuse, către tine se înalță sufletul cu dorul vieții veșnice. Pentru tine se înflăcărează. Îmi sfarm cele cinci litere ale dulcelui tău nume și le gust cum se gustă zahărul. Tu-mi ești dulce, căci pentru mine te-ai născut și ai venit la mine. Mă leg și mă împlotesc de tine, puternicul meu chedru, palmierul meu, maslinul meu. Vrejul sufletului meu s'ar întinde și s'ar târî în pulbere, de nu te-aș avea înaintea-mi și lângă mine și de nu mi-ai zice: îmbrățișează-mă, eu sunt Domnul tău, idealul tău și țaria ta.

c) Doamne Iisuse, tu ești puternicul meu modelator și modul, calea și gătătorul căii: „care s'a făcut mie înțelepciune dela Dumnezeu și dreptate și izbăvire” (I. Cor. 1, 30), care vânezi sufletele și le îndreptezi să înainteze pe căile oștilor. Tu ești calea cea împărătească a sufletelor. Sistemele altora sunt căi răcite și drumuri prin pustii fără de poteci. Dealungul lor se târăse cu șgomot mare șerpilor cu clopoței vrăjind păsăricile. Tu ești calea vieții. Aiurea zici că e îngustă calea mântuirii, dar lasă-mă să mărturisesc cu însufletire: calea ta este o adevărată cale a oștilor, pe ea umblă oștirile de suflete și nici unul, dar nici unul nu ia în picioare pe celalalt. Pentru suflete nu e îngustă. Acum însă te înțeleg, e îngustă pentru trupuri „Wo hart im Raume sich die Dinge stossen”. Ea cuprinde milioane, dar fără care încărcate! Tu ești și a neamurilor cale, calea națiunilor, calea progresului și fericirii popoarelor. Și e ceva straniu, cum șed dealungul acestei căi cerșitorii și ologii și orbii. Șed și critică. Critică direcția drumului, piatra, terasamentul, podurile; critică pe trecători numindu-i maniaci, degenerați bolnavicioși, dar ei înșiși nu fac o mișcare și cu toată a lor înțelepciune nu dau înainte. Tu lasă cerșitorii și treci înainte. Iisus te chiamă: urmează-mi mie.

Prohászky Ottokár, traducere de Pr. F. Codreanu.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană**

ȘTIRI

Conferință preoțească la Buziaș. La glasul de chemare al Prea On. Domn Ioan Geția protopresbiter, preoțimea din protopopiatul Buziașului s'a întrunit la sediul plasei Joi în 4 Februarie. La orele 9 dimineața s'a săvârșit Chemarea Duhului Sfânt. După serviciul divin preoțimea a trecut în „Casa Culturală” unde s'au desbătut obiectele puse la ordinea zilei.

S'a făcut darea de seamă despre starea fondurilor „Andrei Șaguna” și fondul protopresbiteral. Fondul de ajutorare reciprocă în caz de moarte la finea anului s'a ridicat la suma de 58153 Lei cu toatecă din cauza neprimirii la timp a salariului preoțesc, suntem în restanță cu cotizația anuală de 500 Lei. Despre însemnătatea acestui fond preoțimea din tractul Buziașului și-a dat seama îndeosebi în vremile grele de astăzi, și grație sfaturilor părintești ale Prea On. Domn protopop, în această ședință s'a pus baza unui nou fond de ajutorare a preoțimei din tractul Buziașului, cu un capital de 100.000 lei, care sumă se va repartiza asupra celor 37 preoți din tract în mod egal. Acest fond va deveni cu timpul pretenul cel mai sincer al preotului ort. lăsat în grija soartei, de stăpânirea noastră de Stat.

Bunul Dumnezeu să aibă grijă de umilii slujitori ai altarului, cari cu credință cheamă numele cel sfânt al lui.

Nouii timbre fiscale. Pe ziua de 1 Martie 1932 se vor pune în circulație nouii timbre fiscale de 10, 30 și 50 bani, 1, 2, 3, 5, 7, 10, 11, 20, 50 și 100 lei.

Actualele timbre mobile aflate în comerț vor continua să fie valabile până la data de 1 Mai 1932, dela care dată nu vor mai putea fi întrebuițate.

Se vor putea însă preschimba cu cele din noua emisiune până la data de 1 Iulie 1932.

Conducători bapțiști defraudatori. Intre bapțiști ca și în ziare a făcut mare valvă cearta iscată între conducătorii bapțiștilor din România, Ungureanu și Socaci, pentru o sumă de 1½ milion lei, de care nu-și pot da seama, din ajutorul de 5 milioane primit din Anglia. E bine să se știe ce conducători cinștiți au bapțiștii din România. („Renașterea”)

CONVOCARE. Membrii Societății române de cântări și muzică din Caransebeș, sunt invitați a participa la *adunarea generală*, care va avea loc **Duminecă în 21 Februarie 1932, ora 4 p. m.** în sala societății (în curtea Academiei teologice). În caz când nu se va întruni numărul suficient, prevăzut de statute, adunarea generală se va ține în ziua de 28 Februarie 1932, fără considerare la numărul membrilor prezenți, putând aduce hotărâri valide.

Totodată se aduce la cunoștință că Duminecă (21 Februarie 1932) după Sf. Liturghie se va oficia în Biserica Sf. Gheorghe parastas pentru răposații membrii ai Societății.

Comitetul.

Apel.

„Reuniunea femeilor de meseriași din Caransebeș” cu scopul de a sprijini copiii și fetele cari vor să înbrățișeze cariera meseriilor, în dorința de a contribui la ridicarea clasei de mijloc și a veni în ajutorul femeilor de mâine, pregătindu-le de a fi bune gospodine, soții și mame, ea prin aceasta să contribuim la binele căminului familiar, dar mai vârtos a veni și în ajutorul unei categorii sociale oropsite, a fetelor minore fără scut, dându-le mână de ajutor prin salvarea lor din calea desfrâului și a mizeriei, căutându-le un mijloc ca să-și formeze o ocupație productivă și folositoare, atât lor, cât și societății, a luat inițiativa înființării unui atelier, unde prin persoane cu pregătire se vor preda următoarele:

1. Gospodăria casnică (pregătindu-se muncă pentru funcționari, sodali de meseriași și comercianți).

2. Țesutul (covoare, pânză și stofă).

3. Creșterea viermilor de mătase, căreia dorim a-i da o intensitate mai mare în rândul fiicelor de țărani.

4. Croitul și cusutul rufelor.

Seara dela 5—7 fetele vor fi instruite aci din toate studiile prevăzute în programa școalelor de ucenici, prin persoane qualificate, designate de Comitetul Reuniunii. Acesta fiindu-ne scopul ce-l urmărim, rugăm și apelăm călduros la D-nii Preoți, Invățători și ceice găsesc de bine a îndruma la meserii tineretul nostru românesc, — să ne sprijinească.

Comitetul.

Primăria orașului Caransebeș.

No. 670 adm. 1932.

DI. Dr. Nicolae Ionescu avocat ca curatorul masei falimentare a inst. „Prima Bancă Grănicerească” din localitate, cere autorizație pentru vânzarea prin licitație publică a amanetelor aflătoare la acest institut falimentat, neregulate.

Noi, Președintele Comisiei Interimare a orașului Caransebeș în baza art. 166 a legii XVII 1884 ca autoritate industrială de I-a instanță;

Având în vedere cererea Dlui Dr. Nicolae Ionescu avocat ca curatorul masei falimentare a institutului „Prima Bancă Grănicerească” conform căruia cere autorizație, pentru vânzarea prin licitație publică a amanetelor și obiectelor de valoare aflătoare la acest institut falimentat și neregulate.

Cu aplicarea art. 15—17 a legii XIV—1881 aducem următoarea

Deciziune.

Autorizăm pe Dl. Dr. Nicolae Ionescu avocat ca curatorul institutului falimentat „Prima Casă Grănicerească” din Caransebeș a vinde prin licitație publică amanetele și obiectele de valoare aflătoare la acest institut falimentat, cari până în ziua licitației nu se vor regula prin achitarea pretenziunii institutului susmenționat.

În acest scop fixăm ziua licitației pe 5 Martie 1932 ora 16 ce va avea loc în localul „Prima Bancă Grănicerească” în prezența delegatului Primăriei ca autoritate industrială de I-a instanță, a Dlui Gheorghe Inandy șef de birou, referent industrial.

Invităm pe Dl Dr. Nicolae Ionescu curator, ca conform art. 16 din suscitata lege a publica prezenta autorizație în Buletinul Oficial al județului Severin iar exemplarul a ni-l înainta.

Desprece încunoștințăm pe Dl Dr. Nicolae Ionescu avocat ca curatorul masei falimentare a institutului „Prima Bancă Grănicerească”, Dl Gheorghe Inandy șef de birou delegatului Primăriei, Adolf Schön, David Waldberg, Eugen David, Sofia Georgeviciu din Caransebeș, Petru Cornea Poiana, Antoniu Jung Timișoara și Dna văd. Mărioara Markstein născ. Scrieber Tșoara.

Caransebeș la 4 Februarie 1932.

Președintele Com. Interimare:

M. Pătrășcanu

Șeful serv. administrativ:

Dragomir

Irmosiere

scrise pe hârtie velină, curat, cetef,
se găsesc spre vânzare la

Librăria Diecezană

Prețul 150 Lei. — Se pot comanda prin ramburs.

Tipografia și Librăria Diecezană Caransebeș.

Este înzestrată și bineasortată cu tot felul de cărți românești literare și științifice, requizite școlare și de birou.

Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile.

Legătorie proprie.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

În fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și
○   cultul bisericii noastre dreptmăritoare.   ○

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la **FABRICA** cu grosul

sau la „LIBRĂRIA DIECEZANĂ” cu grosul și cu bucata.